

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 29 grudnia 2009 r.

Pan

Prof. dr hab. Robert Charmas

Rektor Państwowej Wyższej Szkoły

Informatyki i Przedsiębiorczości

w Łomży

KNO - 410-01-02/2009
P/09/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolowała Państwową Wyższą Szkołę Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży (Uczelnia) w zakresie kształcenia kandydatów na nauczycieli wychowania fizycznego w latach akademickich 2007/08 i 2008/09.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 grudnia 2009 r., stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia skontrolowaną działalność, z uwagi na stwierdzone istotne nieprawidłowości, dotyczące: nieuwzględnienia w procesie kształcenia nauczycieli przygotowania do nauczania dwóch przedmiotów (głównego i dodatkowego), nieujęcia w planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przedmiotów uzupełniających i zaniżenia w tych planach godzin zajęć przedmiotu *emisja głosu*, niskiego (poniżej 50% limitu miejsc) naboru kandydatów na studia, nieokreślenia zasad przyjmowania na studia laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego na okres co najmniej trzech lat, prowadzenia studiów na kierunku wychowanie fizyczne bez zapewnienia własnej bazy sportowej, a także niewłaściwej organizacji praktyk pedagogicznych dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

1. Uczelnia prowadzi kształcenie studentów studiów pierwszego stopnia w specjalności nauczycielskiej, przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela tylko jednego przedmiotu, tj. wychowanie fizyczne. Stanowiło to naruszenie art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, ze zm.), według którego w uczelni prowadzącej kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela studenci studiów pierwszego stopnia w specjalności nauczycielskiej uzyskują przygotowanie do nauczania dwóch przedmiotów (rodzajów zajęć), z których jeden stanowi przedmiot główny, a drugi dodatkowy.

Nieprzygotowanie absolwentów kierunku wychowanie fizyczne do nauczania dwóch przedmiotów, z których jeden stanowi przedmiot główny, a drugi dodatkowy nie daje możliwości uzyskania w czasie studiów uprawnień do nauczania dwóch przedmiotów i ogranicza kwalifikacje zawodowe do nauczania tylko jednego przedmiotu. Należy dodać, że sytuacja ta miała miejsce w przypadku pierwszego rocznika absolwentów, który rozpoczął studia w roku akademickim 2006/07.

2. W planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w obu objętych kontrolą latach akademickich nie wyodrębniono przedmiotów uzupełniających w wymiarze co najmniej 60 godzin, w tym co najmniej 30 godzin zajęć przedmiotu *emisja głosu* (przedmiot ten ujęto w grupie przedmiotów kierunkowych w wymiarze 13 godzin).

Nie ujęto przedmiotów występujących w planie studiów w roku akademickim 2006/07 w grupie przedmiotów uzupełniających w wymiarze po 15 godzin, takich jak: zasady bezpieczeństwa i odpowiedzialności prawnej opiekunów oraz historia kultury i sztuki, nie wprowadzając w zamian innych przedmiotów uzupełniających. Było to niezgodne z wymaganiami załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 207, poz. 2110), który w części IV stanowi, że programy wyższych studiów zawodowych powinny zawierać przedmioty uzupełniające w wymiarze co najmniej 60 godzin, w tym co najmniej 30 godzin zajęć z zakresu *emisji głosu*, pozostałe 30 godzin przeznacza się, w zależności od zakresu merytorycznego studiów i możliwości szkoły wyższej, na zwiększenie wymiaru zajęć z: psychologii, pedagogiki, dydaktyki przedmiotowej lub przedmiotów uzupełniających, przy czym ustaleń w tym zakresie dokonuje szkoła wyższa. W planach studiów obowiązujących w roku akademickim 2009/10 liczba godzin zajęć

z przedmiotu *emisja głosu* została uzupełniona w stosunku do rozpoczynających studia, jak i kolejnych lat studiów (II i III roku).

W ocenie NIK kilkugodzinne szkolenia biblioteczne i z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla nowoprzyjętych studentów, nie rekompensowało nie ujętych w planach studiów zajęć z przedmiotów uzupełniających.

3. W objętych kontrolą latach akademickich przyjmowano na studia stacjonarne na kierunku wychowanie fizyczne odpowiednio 66 i 49 kandydatów, co stanowiło 55% i 41% limitu miejsc, natomiast na studia niestacjonarne odpowiednio 52 i 59 kandydatów, tj. 43% i 49% limitu miejsc. Niski wskaźnik naboru kandydatów na studia na kierunku wychowanie fizyczne utrzymywał się mimo obniżenia wymagań rekrutacyjnych w zakresie testu sprawności fizycznej. Powyższa sytuacja świadczy o niewielkim zainteresowaniu tym kierunkiem i jest wynikiem nietrafnej diagnozy potrzeb związanej z badanym przez NIK kierunkiem studiów.
4. Szczegółowe zasady przyjmowania na studia w Uczelni laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego określone w uchwałach Senatu Uczelni dotyczyły każdorazowo jednego roku akademickiego, co było niezgodne z zapisem art. 169 ust. 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, według którego zasady te określa senat uczelni na okres co najmniej trzech lat.
5. Uczelnia nie zapewniła właściwej organizacji i skutecznego nadzoru nad przebiegiem praktyk pedagogicznych dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Wyznaczano nauczycieli akademickich do sprawowania opieki dydaktycznej nad studentami, ale nie określono ich obowiązków i nie informowano o liczbie studentów skierowanych na praktyki.

Nie określono także wymagań wobec dyrektorów szkół i nauczycieli wychowania fizycznego współpracujących z Uczelnią, w szczególności dotyczących zapewnienia odpowiedniej bazy do realizacji programu praktyki oraz kwalifikacji wyznaczonego nauczyciela wychowania fizycznego – kierownika praktyki.

6. Uczelnia prowadzi kierunek studiów wychowanie fizyczne bez własnej bazy sportowej. Brak własnych obiektów sportowych i konieczność ich wynajmowania od innych podmiotów (w sytuacji ich rozproszenia na terenie miasta) w istotnym stopniu utrudnia realizację procesu dydaktycznego.

W ocenie NIK, stwierdzone nieprawidłowości niekorzystnie wpływały na efektywność kształcenia studentów na kierunku wychowanie fizyczne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia określenie w treściach programowych poszczególnych przedmiotów tematyki związanej z przygotowaniem do prowadzenia zajęć w klasach I-III szkoły podstawowej oraz organizację w ramach studiów stacjonarnych I stopnia specjalizacji w zakresie korektywy i kompensacji, a także organizację kursów na instruktora sportu i trenera sportu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

1. Uwzględnienie w procesie kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego przygotowania do nauczania dwóch przedmiotów głównego i dodatkowego.
2. Zapewnienie pełnej realizacji programu kształcenia na kierunku wychowanie fizyczne.
3. Uregulowanie organizacji praktyk pedagogicznych oraz zapewnienie skutecznego nadzoru na ich przebiegiem.
4. Określenie zasad przyjmowania na studia laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego na okres co najmniej trzech lat.
5. Podjęcie działań mających na celu wypełnienie limitu przyjęć kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku wychowanie fizyczne.
6. Zapewnienie własnej bazy sportowej, niezbędnej do realizacji procesu dydaktycznego.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Rektora o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Rektorowi prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.